

Ecelin ve suçun bir fiilde toplanması

Tahsin Bayraktar: “Üstad Bediüzzaman Hazretleri 13. Söz’de kâtil ve maktul hakkında: ‘Ecel birdir, değişmez. O maktul, herhalde, ecel geldiğinden daha ziyade kalmayacaktı; o kâtil ise, o kaza-i İlâhiyeye vasıta olmuş.’¹ derken, 26. Söz’de, ‘Biz ehl-i hak deriz ki, Tüfek atmasaydı, ölmesi bizce meçhul.’² diyor. Bu cümleleri birbiriyle nasıl telif edelim? Bunu açıklar mısınız?”

VAKIA İLE MÜMKİNAT FARKLIDIR

Bu cümlelerin her birinin, “kâtili ve maktulü” konu edinmiş olduğu doğrudur.

Fakat her iki cümlenin de konumu farklıdır.

Birincisi yaşanmış bir olaydan, ikincisi ise yaşanması muhtemel bir olaydan bahsediyor.

Birincisi vakıadan, ikincisi mümkünattan bahsediyor.

Vakıa gerçekleşmiş olaya denir.

Mümkinat ise gerçekleşmemiştir; nasıl gerçekleşeceğini bilemeyiz.

Üstad Hazretleri birinci cümleyi Medrese-i Yusufiye’de adam öldürmekten hüküm giymiş bir kâtili tövbe etmeye ve öldürdüğü adamın yakınlarıyla barışmaya, düşmanlığı bitirmeye ikna etmek için sarf ediyor. Fakat bir hakikati ifade ediyor.

Hakikat şudur: Bir katl olayı yaşanmış. Bir adam bir katl yapmış, birini öldürmüş, bu nedenle hüküm giymiş ve hapishaneye düşmüş. Öldürülen kimsenin yakınları tarafından bu adam hakkında ölüm fermanı çıkartılmış.

Bu adamın da öldürülme korkusundan gözlerine uyku girmez olmuş. Oysa adam zaten bu katl için ceza yemiş; ayrıca eğer dünyevî cezası işlediği cinayeti tam

karşılamiyorsa, yarın mahşerde Allah'ın sorgusundan da kaçamayacak!

İşte Üstad Hazretleri bu noktada sulhu tavsiye ediyor ve sulh yollarını gösteriyor. Çünkü bunca adalet varken kinin, nefretin ve husumetin sürdürülmesine artık ihtiyaç kalmıyor.

ÖLDÜRÜLEN KİŞİNİN ECELİ GELMİŞTİR

Öldürülen kişiye gelince... Bu adam ile ilgili olarak bir kaza-yı İlâhî meydana gelmiştir. Yani adamın eceli gelmiştir. Yani kaderin hükmü gerçekleşmiştir.

Anlaşıyor ki, adamın eceli ve ömrü bu kadarmış!

Yani adamın kaderinde bu saatte ölmek varmış.

Eğer eceli gelmeseydi, bin cinayet de olsa ölmeyecekti.

Çünkü ölüm, ister yaşlılıkla gelsin, ister hastalıkla gelsin, ister bir kör kurşunla gelsin, ister kaza ile gelsin, ister bir kâtilin eliyle gelsin; ecel bakımından fark etmez!

Her ölüm ecel ile gelir!

Allah'ın dilemediği bir canı hiç kimse öldüremez!

Allah dilediği anda ise, ölüm için sebepten çok şey olmaz!

FAKAT MAKTULÜN KANI YERDE KALMAYACAKTIR!

Peki, bu durum kâtilin katl suçunu, cinayet günahını affettirir mi?

Hayır!

Çünkü adalet var! Dünyada yoksa mahşerde, kâtilin hesabı mutlaka sorulur!

Öldürülenin kanı yerde kalmaz!

Çünkü ötekisi kâtildir. Adamın canına kıyma ve adamı katletme kastıyla silâhını çekip adamı kurşunlayan kâtil cezasız kalmaz.

Fakat maktulün kanının yerde kalmaması için ne husumetin devamına ihtiyaç vardır, ne kan ve kin davasına ihtiyaç vardır.

İslâmiyet sulhu ve barışı emrediyor. Bediüzzaman bunu hatırlatıyor.

ADAM TÜFEK ATMASAYDI NE OLACAKTI?

26. Söz'de geçen, adam tüfek atmasaydı maktulün ölüp ölmeyeceği meselesine gelince... Bunu elbette bilemeyiz.

Kâtil tüfek atmasaydı, maktulün ölüp ölmeyeceğini nasıl bilelim?

Çünkü bu bir vak'a değil, imkândır! İmkânât ise hadsizdir.

Kaza olup bittikten sonra adamın kaderinin öyle olduğu anlaşılıyor.

Kaza olmadan adamın kaderini okuyacak bir optik okuyucumuz ise yoktur!

Bu noktada üç mezhep ortaya çıkmıştır. Cebriye, Mutezile ve Ehl-i Sünnet.

Cebriye diyor ki: "Atmasaydı adam yine ölecekti."

Mutezile diyor ki: "Atmasaydı ölmeyecekti."

Ehl-i Hak olan Ehl-i Sünnet diyor ki: "Atmasaydı adamın ölüp ölmeyeceğini bilemeyiz. Çünkü bunu nasıl ve ne ile bileceğiz? Biz kaderi önden okuyamayız. Kaderi ancak kaza olduktan sonra, yani kaderin hükmü gerçekleştikten sonra okuyabiliriz."

Dipnotlar:

1- Sözler, s. 139 /

2- Sözler, s. 431